

Ziyaret Saatleri

1 Nisan-1 Ekim

Açılış Saati: 09.00

Kapanış Saati: 19.00

Gişe Kapanış Saati: 18.30

2 Ekim-31 Nisan

Açılış Saati: 09.00

Kapanış Saati: 17.00

Gişe Kapanış Saati: 16.30

Her gün açıktır.

Adres: Şar Mahallesi, Tufanbeyli/Adana • **Tel:** 0322 454 38 55

Güncel bilgiler için lütfen web sitesini ziyaret edin.

[f TurkishMuseums](#)

[@officialturkishmuseums](#)

[t TurkishMuseums](#)

[v TurkishMuseums](#)

[@ TurkishMuseums](#)

www.turkishmuseums.com

www.muze.gov.tr

KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ŞAR ÖREN YERİ
ANTİK ÇAĞ'IN KUTSAL MERKEZİ

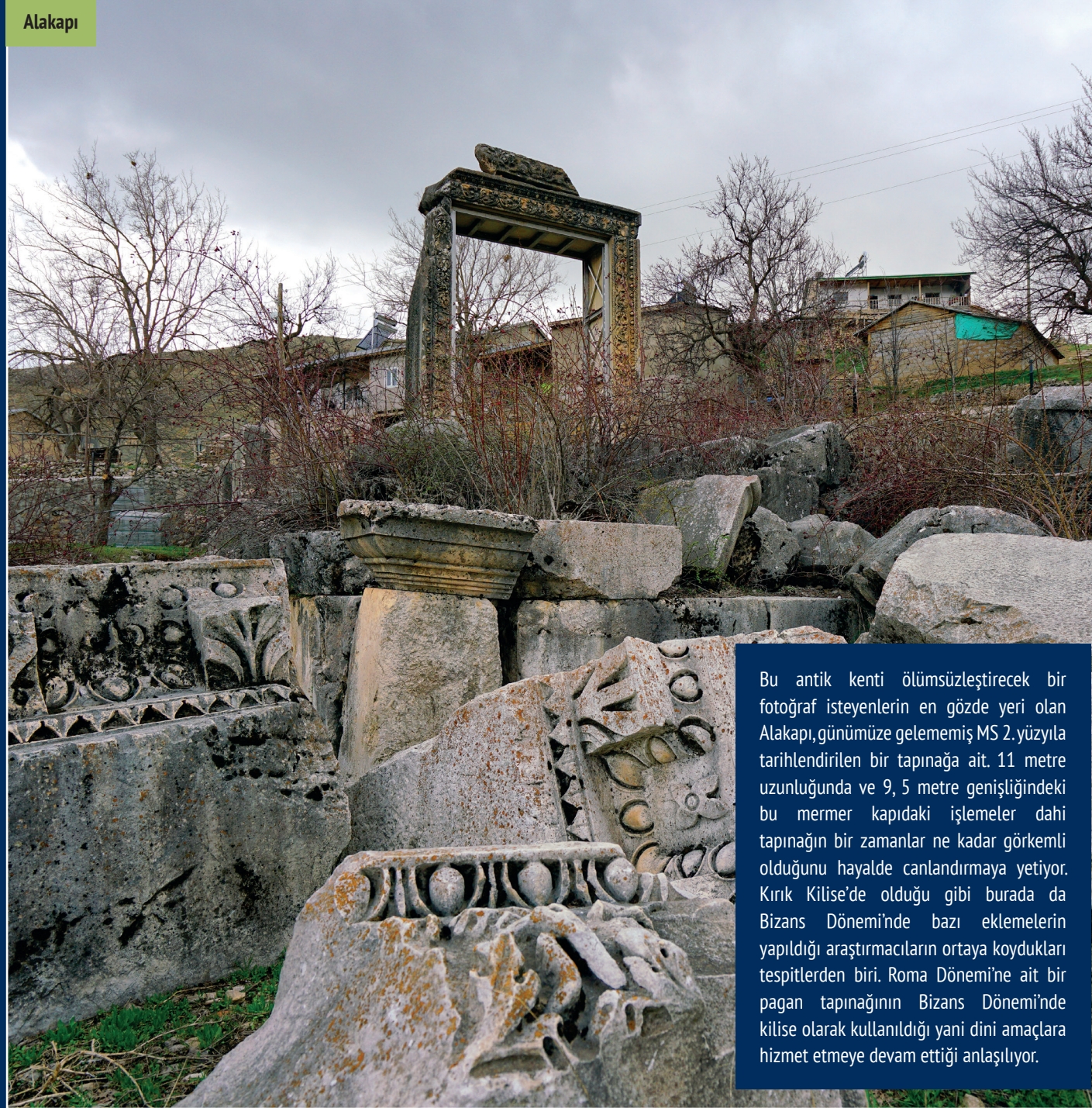
Tapınak Devleti'nden Roma Şehrine

Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde bulunan ve uzun süre kutsal bir merkez olarak kabul gören Şar, Adana tarihinde yer eden çok sayıda medeniyetin izlerinin bir arada görülebileceği bir yer. Mevcut kalıntıların büyük bölümü Roma Dönemi'nden olsa da Roma hakimiyeti öncesinde ve sonrasında da hem tapınak hem de yaşam alanı olduğu biliniyor. Şar'ın çok az antik yerleşimde karşınıza çıkabilecek bir özelliği ise günümüzde de bir köy ile iç içe bulunması ve binlerce yıldır aynı noktada yaşamın devam etmesi.

Şar Ören Yeri'ndeki insan izlerinin en az Neolitik Dönem'e, yani günümüzden 7 bin 500-10 bin yıl öncesine kadar gittiği araştırmalarla kanıtlanmış durumda. Bununla birlikte tarihinin, MÖ 2 binlerde ortaya çıkan ve MÖ 1400 yıllarında Hitit Devleti'nin içine entegre olan Kizzuwatna Krallığı ile başlatılması gerekiyor. Zira bu krallığın politik ve dini merkezi olan Kummanni'nin burada yer aldığı düşünülüyor. I. Şuppiluliuma'nın oğlunu buraya rahip olarak ataması da Hitit Dönemi'ndeki öneminin kanıtı. Hitit kaynaklarına göre burada özellikle kehanet ve adak ritüelleri gerçekleştiriliyor, hava tanrısı Teşup ile eşi Hepat ve tanrıça Şavuška'ya tapılıyordu.

MÖ 64-MS 24 yıllarında yaşamış tarihçi Strabon, Komana ismini verdiği bu yerleşimde bir tapınak devleti bulunduğunu ve köleler ile tapınakta gönüllü olarak çalışan kadın ve erkeklerden oluşan 6 binden fazla kişinin burada yaşadığı bilgisini vermiştir. Bu yıllarda tapınağın başında kral soyundan gelen ve konum olarak da kralın hemen ardından ikinci sırayı alan Baş Rahip'in bulunduğu; önemli ticaret yolları üzerinde kalan ve aynı zamanda bereketli topraklara sahip olan bu devletin gelirlerini de yine Baş Rahip'in topladığı; bu yıllarda Ma adı verilen savaş ve doğa tanrıçasına tapıldığı yine bu tarihçiden öğrenilebilen bilgiler. Yani Kizzuwatna Krallığı ile başlayan tapınak merkezi işlevinin MS 1. yüzyıla kadar taşındığı anlaşılabilir.

İlk olarak "Kummanni" daha sonra "Komana" veya "Kapadokya Komana" olarak anılan yerleşim, MS 1. yüzyıl ortalarında, İmparator Nero Dönemi'nde Hierapolis adını alarak bir şehir devletine dönüştü. Bu ismin de "Kutsal Şehir" anlamına gelmesi, politik yapısı değişse de kutsallığının vurgulanmaya devam ettiğinin göstergesi.

Alakapı

Bu antik kenti ölümsüzleştirecek bir fotoğraf isteyenlerin en gözde yeri olan Alakapı, günümüze gelememiş MS 2. yüzyıla tarihlendirilen bir tapınağa ait. 11 metre uzunluğunda ve 9,5 metre genişliğindeki bu mermer kapıdaki işlemler dahi tapınağın bir zamanlar ne kadar görkemli olduğunu hayalde canlandırmaya yetiyor. Kırık Kilise'de olduğu gibi burada da Bizans Dönemi'nde bazı eklemelerin yapıldığı araştırmacıların ortaya koydukları tespitlerden biri. Roma Dönemi'ne ait bir pagan tapınağının Bizans Dönemi'nde kilise olarak kullanıldığı yani dini amaçlara hizmet etmeye devam ettiği anlaşılıyor.

Bizans Dönemi'nde de zenginliğini devam ettirmesine rağmen önemli yerleşimler arasında sayılmayan Şar Ören Yeri'nde bu dönemden kalan yapılardan bir bölümü yine Roma anıtlarından dönüştürülmüş. Bunlardan biri de Kırık Kilise olarak bilinen yapı. 1968 yılında gerçekleştirilen kazılarda, kitabesinden Senatör Aurelius Claudius Hermodoros'a ait olduğu anlaşılan ve 4. yüzyıl ortalarına tarihlendirilen bir mezar tespit edilmiş; böylece Bizans Dönemi'nde yapılan bazı eklemelerle anıt mezarın bir kiliseye dönüştürüldüğü kanıtlanmış.

Kırık Kilise devasa yontma taşlarla inşa edilmiş bir yapı. Batı bölümünün iki katlı, doğu bölümünün ise tek katlı yapılmasının nedeni eğimli bir arazide bulunması. Büyük bölümü yıkılmış olmasına rağmen batı bölümündeki yaklaşık 9 metrelik duvarıyla hala görkemli ve hayranlık uyandırıcı. Dikkat çekici bir özelliği de kesme taşların herhangi bir bağlayıcı malzeme olmadan bir araya getirilmesiyle inşa edilmiş olması. Kilisenin bu cephesi ve çevresindeki kalıntıları dikkatle incelenirse taşların üzerine kazınmış farklı semboller ve şekilleri keşfedebilirsiniz.

Kırık Kilise